

Judita Horvátová

Ked' láska bolí...

Sloboda

JUDITA HORVÁTOVÁ

**KEŽ LÁSKA BOLÍ...
SLOBODA**

**VYDAVATELSTVO
JUDITA HORVÁTOVÁ
2022**

Copyright © Judita Horvátová 2022
Dizajn obálky © Nikola Rusinková
Slovenské vydanie. Prvé © Judita Horvátová
Vydavateľstvo © Judita Horvátová
Rok vydania © 2022
E-kniha. PDF

ISBN: : 978-80-570-4395-9

Túto knižku

venujem

všetkým silným ženám.

Aby vedeli, že nie sú v tom samé.

Ked' láska bolí...

**Prebolieť môže len to,
čo už skončilo.
Čo trvá, ale nefunguje,
stále bolí.**

SOM SILNÁ ŽENA

Neviem, či poznám ženu, ktorá by netúžila po láske. Určite každá z nás chce byť milovaná, stretnúť svojho vysnívaného princa a prežiť s ním rozprávkový život. Milovaná žena sa dá rozpoznať na prvý pohľad: šťastie vyžaruje z každého jej gesta, v očiach jej žiaria hviezdy, rozdáva svetu úsmevy bez toho, aby si to uvedomovala. Je šťastná, pretože má milujúceho partnera, ktorého ľúbi nekonečnou láskou, a verí, že ani čas to nezmení.

Silná žena je tá, ktorá to šťastie nemá. Možno nestretla toho pravého, a preto žije sama, alebo láska, čo mala prežiť všetko dobré aj zlé, sa zrazu chytila do pasce nástrah života. A tak sa zo šťastnej, milovanej ženy stala silná, aby si dokázala poradiť úplne sama so všetkým, čo jej život prinesie.

Som silná žena. Nebola som vždy takou, stala som sa ňou. Život mi staval do cesty jednu prekážku za druhou a čakal, že ma zlomí. Ale mýlil sa...

PRVÁ KAPITOLA: KRÍZA STREDNÉHO VEKU

„Mami, veď ho nechaj. Musíš vydržať. Držala si ho nakrátko, tak je teraz ako odtrhnutý z reťaze! Má pocit, že je slobodný, že musí skúsiť všetko, čo si mu doteraz nedopriala.“

„Zlatko, a čo také som mu nedopriala? Veď mal všetko, na čo si spomenul.“

„Úprimne? Nemal slobodu. Žiadnu. Chodili ste všade spolu.“

„A nebolo pekné, že sme trávili spolu svoj voľný čas? Veď sme ho nemali až tak veľa. Chcela som, aby sme boli spolu ako rodina. Nikdy sme nešli na dovolenku bez vás, ako to robili iní rodičia. Mali sme tri deti a tie boli pre nás všetkým.“

„Prežili sme pekné detstvo. Chybou však bolo to, že ste si nedopriali žiadne vlastné koníčky. Muži potrebujú mať záľuby, chcú sa stretávať s inými chlapmi, hrať volejbal, hokej, jazdiť na rýchlych autách, preháňať sa na motorkách. Jednoducho chcú adrenalín. Pocit slobody, keď im žiadna ženská nedýcha na krk!“

„Simonka, a ja som si dopriala akú slobodu? Práca, rodina, tri deti, domácnosť a stále dokola. Ja som si ani len nespomenula na žiadne koníčky. Mojou záľubou ste boli vy. Manžel a naše deti. Obaja sme sa spolu podieľali na vašej výchove. Naozaj sa nemôžete na nič sťažovať. Uživali ste si lásku rodičov, ktorí sa snažili, aby ste boli šťastní. Bolo toho na nás dost.“

„Práve preto ste si mali dopriať oddych od toho všetkého, ale aj jeden od druhého, aby ste si navzájom nezovšedneli. Myslím si, že sloboda je základom dobrého manželstva. Veď čo môže byť krajšie, ako keď prídeš domov po dvoch dňoch strávených s kamarátmi a doma ťa čaká usmiaty partner ku ktorému sa tešíš vrátiť, lebo ti prejavil dôveru a ty si si mohol užiť aj počas manželstva aspoň trochu slobody?“ spýtavo sa moja dcéra na mňa zahľadela a pokračovala vo svojich úvahách.

„Som si istá, že potom si partneri vážia jeden druhého oveľa viac práve pre tú slobodu. A určite nejdú von s kamarátmi preto, aby partnerovu dôveru sklamali. Iste nie! Práve naopak, oplatia ju vernosťou, pretože im doma nič nechýba. Majú chápavého partnera, sú šťastní, takže si nepotrebujú hľadať šťastie u niekoho iného. Čím viac slobody dáš, tým viac lásky sa ti vráti. Myslím si, že tak to funguje. Veď manželstvo by nemalo byť ako väzenie, kde si za trest doživotne. Nie je to zlatá klietka, kam ťa raz zavrú a už nikdy ťa nevypustia. Darmo ti budú spievať ódy na radosť, keď jediné po čom túžiš je dostať sa z tej zlatej klietky von a užiť si vytúženú slobodu!“

„Neviem, pre mňa nikdy nebolo manželstvo žiadnou klietkou. Práca s ľuďmi človeka nielen naplňa, ale aj vyčerpáva, a tak rodina je pre neho miestom, kde môže zrelaxovať, získať energiu s tými, ktorých ľúbi a určite sa po celom dni s ľuďmi nepotrebuje rozbehnúť do ulíc, ale chce stráviť čas so svojou rodinou, ktorú nemal nablízku celé hodiny. Vždy som to tak cítila a myslela som si, že to potreboval aj váš ocko.“

„To úplne chápem, ale človek je spoločenský tvor, potrebuje mať priateľov.“

„Keď máš najlepšieho priateľa doma, nepotrebuješ nikoho iného, kto by ti mal vidieť do hrncov alebo do postele. Cudzí ľudia nemusia o tebe vedieť všetko.“

„Ja si bez svojej najlepšej kamarátky ani nechcem predstaviť svoj život. Keby som mala žiť s partnerom, ktorý by mi ju zakazoval, iste by som si nechcela vybrať medzi ním a svojou kamarátkou. Nie som si istá, v koho prospech by to dopadlo.“

„Ja som predsa tvojmu ockovi nikoho nezakazovala. Sám pochopil, že mal iba „akože“ priateľov, ktorí ho poznali len vtedy, keď bolo dobre. Nič také, ako „v núdzi poznáš priateľa“ ani u jedného z nás nikdy nefungovalo. Vlastne sme žiadnych skutočných priateľov nemali.“

„Tak ste nás mali aspoň z času na čas nechať doma so starými rodičmi a užívať si slobodu bez detí. Dopriať si čas len jeden pre druhého. Alebo ísť spolu do reštaurácie na večeru, pozrieť si v kine nejaký dobrý film, zísť si do wellness alebo na bowling. Užiť si zmenu, aby ste neupadli do stereotypu. Rutina dokáže zabiť lásku. Niet nič horšieho, ako robiť každý deň to isté a tváriť sa, že ťa to aj po rokoch baví.“

„Musím uznať, že v niečom máš pravdu, aj keď si ešte mladá a teória sa nie vždy musí zhodovať s tým čo reálne človek prežíva. Myslím si, že dvaja ľudia, ktorí spolu žijú, si to vybrali dobrovoľne. Sú to tí najbližší ľudia na svete a musia byť k sebe úprimní a povedať si, ak im niečo chýba, alebo nevyhovuje.“

„Veď hej, ale ty sama vieš, že nie každý dokáže prijať kritiku a keď je človek dlho nepochopený, zvolí si ľahšiu cestu. Radšej zatne zuby a prestane sa zdôverovať. A potom príde manželská kríza, bez ohľadu na vek. A keď sa po päťdesiatke pridruží aj kríza stredného veku, ktorú muži aj ženy prežívajú...“

„No počkaj, chceš povedať muži. Ženy takú krízu nemajú!“

„Myslíš, mami? Veď sa len pozri na seba do zrkadla! Som si istá, že kríza stredného veku postihuje obe pohlavia.“

„Teraz si ma urazila!“

„Nemusíš sa urážať. Pošlem ti link na zaujímavý článok. Ak si ho prečítaš, budeš mať vo veciach jasno.“

Je naozaj skvelé mať dospelú dcéru! Alebo by som možno mala povedať, že je skvelé mať dcéru. Mám v nej človeka, čo mi rozumie a dokáže mi nastaviť zrkadlo tak, aby som presne videla, v čom som dobrá, ale aj kde robím chyby. Simonka ma dokáže povzbudiť, keď to naozaj potrebujem, ale aj prebrať zo sna do reality. Veľmi ju ľúbim. A teraz, keď je dospelá, sme si ešte bližšie. Môžem sa s ňou porozprávať o všetkom, čo ma bolí, hoci si občas niektoré podrobnosti nechávam pre seba.

Nechcem ju trápiť. Má nás predsa oboch veľmi rada a chápem, že naša manželská kríza sa všetkých našich detí bytostne dotýka, hoci sú už dospelé. Vážim si, že mám obrovské šťastie, a rozumiem si aj so synmi. A rovnako je na tom aj Noro.

Až vďaka svojmu ťažkému obdobiu som začala vnímať, že deti potrebujú oboch rodičov a fungujúcu rodinu v každom veku. Je úplne jedno, či sú na nás ešte odkázané, alebo už sú samostatné, či si založili svoju vlastnú rodinu a majú svojich potomkov, ktorým sa venujú, alebo zatiaľ len čakajú na svojho životného partnera. Aj napriek tomu, že sú už naše deti dávno dospelé a vyleteli z rodičovského hniezda, stále potrebujú mať istotu, že mama a otec tu budú pre nich navždy. Je to ťažké.

Nechcú uveriť, že sa im rúca svet, v ktorom prežili šťastné roky života, pretože sa ich milovaní rodičia idú rozvádzať. Tak, ako oni budú pre nás navždy našimi deťmi, aj oni v nás vidia istotu domova. Domov je predsa mama a otec, ktorí žijú spolu. Práve náš pekný vzťah s našimi tromi deťmi je dôvodom, prečo stále ja a Noro bývame pod jednou strechou, aj keď spávame oddelene. Nechávame deťom pocit domova.

Článok na Internete, na ktorý mi Simonka poslala link hneď po našom rozhovore, som si prečítala ešte v ten večer.

„Panebože! Mám ju! Mám krízu stredného veku!“ kričalo nahlas celé moje vnútro. Bola som šokovaná. Vždy som si bola istá, že ten úkaz postihuje len mužov. Že len muži trpia krízou stredného veku! A figu! Ešte aj v tom sme spolu!

Spomenula som si na obdobie, kedy ma môj manžel opustil kvôli inej žene. Hoci býval stále spolu s nami v našom dome, bol tam prítomný len fyzicky. Vtedy som sa rozhodla zažiariť, aby som ho získala späť.

Až vďaka článku od mojej dcéry som pochopila, že mi to hrozné trápenie pomohla zvládnuť kríza stredného veku! Mala som päťdesiattri rokov a bola som si istá, že vyzerám mlado! Moderne som sa obliekala, schudla som, začala som nosiť zas mini šaty tak, ako za mladých čias. Bola som presvedčená, že ešte dokážem všetkých preskočiť! A pritom som iba prežívala krízu stredného veku. Obdobie, keď sa ženy nechcú zmieriť, že starnú, že na tvári sa im objavujú prvé vrásky, že do vlasov im niekto nepozorovane rozsypal striebro! A tak bojujú so svojim neľútostným vekom a zároveň čelia aj neveriacim pohľadom okolia, ktoré im naznačujú, že tá mini sukňa je už za čiarou!

Tak veľmi som chcela byť ešte mladá! Tak strašne som túžila byť atraktívna! Vnútorne som bojovala so svojim zovňajškom. Ani náhodou som sa nechcela vzdať! Nemala som chuť uveriť zrkadlu, že obraz, ktorý mi každý deň ponúka, je môj. Veď ja som sa starou necítila. Práve naopak. Bola som presvedčená, že môj mladý duch neprežije v tom meniacom sa, starnúcom tele! Tak som s tým telom cvičila a bojovala, aby vyzeralo mladšie.

Aké smiešne! Mala som všetky symptómy krízy stredného veku. Bola som učebnicový príklad. Akoby ma vystrihli z toho článku na Internete! Moje nervy!

Keď sa dnes pozerám naspäť, uvedomujem si, že v tom období som prežila mnohé situácie, ktoré sa mi vtedy zdali až dramatické, no teraz sa na nich dokážem zasmiať! Napríklad moje príhody s topánkami na vysokých podpätkoch.

Chcela som vyzerat' mladšia, vyššia a štíhlejšia, a tak som si kúpila krásne lodičky. Boli ako z rozprávky! Kombinácia bordovej a modrej. Vpredu boli jemne do špicu a bordové, smerom dozadu prechádzala bordová do sýtej tmavomodrej.

Neuzatvárali celé chodidlo, ale jemná, mäkučká koža sa tiahla odpredu, zakrývala prsty a pokračovala len vonkajškom, až objala pätu z oboch strán. Boli také nádherné, že som si ich pred prvým oficiálnym obutím skúšala pred zrkadlom každé božie ráno a prechádzala som sa v nich aj dvadsať minút po dome. Bolo mi jedno, koľko bolo hodín! Moje deti už boli zo mňa zúfalé, keďže sa hlasné klopanie vysokých podpätkov ozývalo po keramickej dlažbe na prízemí, keď oni ešte spali. Ale čo som mala robiť? Nenormálne sa mi tie topánočky páčili. Sedeli mi na nohe ako uliate! Musela som sa predsa potešiť, ale zároveň ich aj rozchodiť. Ved' som nemohla ísť v nich do práce bez patričnej prípravy!

Keď prišiel deň D, bola som radosťou celá bez seba! Pekne som sa vyobliekala, moje nedočkávané chodidlá opatrne vkĺzli do toho mäkučkého, koženého zázraku, sadla som do auta, ktorým som sa odviezla na miesto určenia. Keď som na parkovisku vystúpila a moje nôžky hrdo cupitali po chodníku, cítila som na sebe závistlivé pohľady okoloidúcich mladých báb!

„Yes!“ hovorila som si v duchu, neskrývajúc široký úsmev. Presne ten istý úsmev, ktorý mi zamrzol na perách, keď som tak pekne rozbehnutá vo svojich čarovných, drahých lodičkách otvorila vchodové dvere a ako víla som doslova vplávala do chodbičky plnej ľudí, ktorí čakali na kaderníčku. Ešte som sa ani nepozdravila, stupila som na kovovú rohožku s otvormi, do ktorých presne, ako uliaty, zapadol tenučký podpätok mojej črievičky. A keďže bola tá sprostá rohož vsadená do výrezu, ktorý bol urobený presne na jej mieru, moja črievička zostala zachytená v rohožke, zatiaľ čo moja druhá noha pokračovala veľkým krokom v svižnom tempe, takže som sa rozťahla ako žaba cez polovicu chodby. Ešteže mladé dievčatá a zrelé ženy majú pre takéto situácie pochopenie! Žiadna z nich sa na mne nesmiala, všetky sa pozerali na opačnú stranu, niekde do blba.

Len mladý muž sa pozeral na blba (áno, na mňa), vyskočil zo sedadla a vrhol sa mi na pomoc.

„Teta, nič sa vám nestalo?!“

Chcela som odpovedať: „Nič, ujo!“, ale nemohla som, lebo som sa snažila zmiznúť všetkým čo najskôr z očí.

Lenže to nebolo také jednoduché! Moja krásna lodička bola zapichnutá v rohožke a nešlo ju len tak ľahko vyslobodiť. Ale pomohol aktívny mladý muž. Muž činu! Zaprel sa nohami do rohožky, schytil moju nádhernú, vysnívanú črievičku oboma rukami a celou silou potiahol. Ozval sa krátky, škripavý zvuk mojich zubov sprevádzaný kvílením v mojom srdci. Nemohla som uveriť, že moje lodičky neprežili svoj prvý veľký deň!

„Ďakujem pekne!“ prejavila som nevyhnutnú slušnosť svojmu záchrancovi, obula som si topánku s oškretým podpätkom, a čo najrýchlejšie som sa snažila presunúť na poschodie, kde mala učebňu jazyková škola, pre ktorú som učila súkromne popri úväzku na gymnáziu. Pri pohľade na moje zničené, milované topánočky, sa mi tisli do očí slzy a pukalo mi srdce...

Svätá zem nie je len vo Vatikáne! Máme takú aj u nás doma.

Zistila som to v jedno pekné, zasnežené ráno. Milujem, keď padá sneh! Keď jemné, biele páperie zakryje všetko navôkol, keď cez husté chumáče veľkosti mačacích hláv sotva vidím na dva kroky pred seba.

Zbožňujem to tichulinké šušťanie snehopádu vločiek, počas ktorého sa celučičký svet zahalí do mäkučkej perinky. Áno, obdivujem tú scenériu! Ale len vtedy, ak nemusím šoférovať! Keď musím, tak stresujem. Neabsolvovala som nikdy žiadnu oficiálnu školu šmyku, hoci zopár neplánovaných otočiek na snehu a ľade pri ceste dolu našou uličkou už mám šťastne za sebou. Nebolo to bohviečo!

V to ráno som nemala na výber, potrebovala som sa dostať do práce. Otvorila som teda bránu, vytiahla auto z garáže na ulicu a prv než som sa chcela opatrným, slimačím tempom odplaziť do susedného mesta, bolo treba zatvoriť garáž a dvojkridlovú vchodovú bránu. Otvorila som dvere na aute a plná odhodlania, že to dnes dám aj napriek tomu neprajnému počasiu, som rázne položila dolu na zasneženú zem obe svoje nohy, obuté do moderných semišových čižiem s tenkou podrážkou, ale zato na vysokých podpätkoch. No bolo to v pohode. Pomaličky som prešla cez bránu na dvor a keď som sa zohla ku kolíku, ktorý som musela zastrčiť do kovovej trubky v zemi, aby sa brána sama neotvorila, zrejme som použila viac sily, než bolo treba.

Čižmičky ma zradili! Tenká podrážka sa pošmykla na ľade pod snehom, moje nohy v supermodernej a veľmi praktickej zimnej obuvi sa šmykli smerom dozadu, moja predná časť tela sa nahla dopredu a ja som znenazdajky pobozkala zem! Ani neviem, kedy sa ku mne priblížila! Trvalo to iba sekundu.

Zato dlhšie než sekundu som venovala ošetrovaniu svojich zakrvavených kolien a výmene siloniek, ktoré neustáli môj pád. Hovorí sa, že za krásu a hlúposť sa platí. Tak som zaplatila!

Moje vyčíňanie spojené s túžbou po kráse bolo reakciou na prejavy krízy stredného veku môjho manžela Nora. Chcela som dokázať jemu, ale aj sebe, že ešte nepatrím do starého železa! Že som atraktívna, príťažlivá, múdra, že viem byť rovnako chápacá a milá ako tá, s ktorou ma podviedol a chcel žiť svoj život. Nemohla som uveriť, že si našiel inú. Nie, že by to bolo niečo neobvyklé, videla som okolo seba mnohých atraktívnych mužov v jeho veku, ktorí sa v päťdesiatke zbláznili, opustili svoju manželku a deti a pretŕčali sa s mladou žabou po svojom boku. Lenže môj manžel si našiel ženu, ktorá bola rovnako stará ako on! A to bolo pre mňa ešte ponižujúcejšie zistenie.

Ukazoval mi svojím správaním, že mu vôbec nešlo o to, aby si užíval s mladou pipkou. Chcel zrelú ženu. Takú, akú mal doma. A predsa inú! Nie mňa! To poznanie ma veľmi bolestivo ranilo. Bola som zúfalá! Nešťastná, bezradná a opustená! Cítila som sa nekonečne sama!

Po tridsiatich rokoch manželstva som úplne stratila pôdu pod nohami. Hodnoty, v ktoré som verila a o ktoré som sa opierala po celý život, zrazu stratili zmysel. Láska až za hrob, vernosť, ktorá je nespochybniteľná, istota, že nech sa deje čokoľvek, mám nablízku niekoho, kto ma podrží a povzbudí. Viera, že nič nie je neprekonateľné, kým máme jeden druhého. Bezhraničná dôvera najbližšiemu človeku na svete. Partnerovi, za ktorého môžem dať ruku do ohňa! A keď prešla polovica nášho života, zrazu nastal deň, kedy sa Noro rozhodol hodiť naše manželstvo cez palubu. Uvedomil si, že už ma neľúbi tak, ako ma ľúbil kedysi a chce dožiť život s niekým úplne iným. Vôbec mu na mne nezáležalo!

Odo mňa čakal, že ho pochopím a nebudem robiť žiadne scény! Nesklamala som ho. Nehádzala som tanieri o zem, ani som sa nikomu nesťažovala, ronila som slané slzy len vtedy, keď ma nikto nevidel. Ale bola som úplne na dne. Môj život stratil zmysel. Moje dni sa podobali jeden na druhý. Smútok, samota, zúfalstvo, beznádej. Umierala som...

A presne vtedy sa to stalo. Moje srdce sa zbláznilo! Zaľúbila som sa. Do muža, ktorý bol o dvadsať rokov mladší, než ja! Čo ma však desilo najviac, nebol náš rozdielny vek, pretože na ten som nemyslela. Môj rozum ma síce tvrdohlavo presviedčal, že patríme do dvoch rôznych generácií a taká láska nikdy nebude fungovať, ale moje srdce ho neľútostne prehlušilo zakaždým, keď som na Alexa myslela, alebo som ho stretla v učebni.